

Referat despre spectacolul vietii in romanul Enigma Otiliei de George Calinescu

Intr-un pertinent studiu inchinat romanului calinescian, Nicolae Balota descopere in "Enigma Otiliei" elementele unui "satiricon", in descendenta anticei lucrari a lui Petronius".

in opinia cercetatorului 'mentionat, aceasta viziune s-ar caracteriza prin prezenta in actiune a unui cuplu de inocenti (Felix si Otilia), inconjurat de figurile carnavalesti ale celorlalte personaje.

Se pune astfel problema vietii ca spectacol carnavalesc, pentru realizarea caruia autorul foloseste antiteza, sarja, ironia, portretul.

Aparut in 1938 si comentat, de atunci, intr-o bogata exegeza, Enigma Otiliei este un roman citadin si cuprinde cea mai bogata galerie de tipuri umane si caractere, din literatura noastra.

Tema cartii fiind viata burgheziei bucurestene de la inceputul secolului nostru, autorul include in acest tablou: tema balzaciana a mostenirii, problema paternitatii, drumul formarii unui tanar, cuplul adamic (Felix-Otilia), viziunea vietii ca spectacol carnavalesc, totul fiind pus sub semnul horatianului "labuntur anni". Felix Sima este "martor" si "actor" al actiunii acestui roman de referinta.

Enigma Otiliei debuteaza cu fixarea actiunii in spatiu si timp: intr-o seara de la inceputul lui iulie 1909, tanarul Felix Sima soseste in Bucuresti; la ruda sa prin alianta Costache Giurgiuveanu. Casa din strada Antim devine astfel spatiul in care Felix - dupa ce ajunge student la medicina - se va forma ca intelectual, dar si spatiul in care se vor naste iubirea, speranta si incertitudinile sale legate de misterioasa si atragatoarea Otilia.

Casa veche, cu ornamentarii ieftine si de prost gust, cu usi scartaitoare si cu ferestre prafuite, reprezinta mai ales "scena" pe care va defila o galerie de figuri grotessti antrenate intr-un "spectacol" caricatural. Prima secventa a "spectacolului" o constituie; momentul in care, introdus in sufragerie, tanarul iesean face cunostinta cu cei aflati in jurul mesei de joc: Costache Giurgiuveanu, Aglae Tulea - sora acestuia, Simion Tulea - barbatul Aglaei, Aurica - fiica lor si mosierul Pascalopol - prietenul familiei. Fumul de tutun, mobilele vechi, imbracate in huse cafenii, imaginea ciudata a lui Simion care broda - toate alcatuiesc tabloul unei lumi in degradare, al unui "balci al desertaciunilor" (formula este a lui Thackeray).

Cadrela sunt largite in capitolul al XVIII-lea, cand, dupa congestia cerebrala pe care o sufera Costache, familia ocupa "militareste" casa; de data aceasta, in sufragerie se afla intregul clan Tulea, iar "discutia" in care fiecare isi urmareste propriile obsesii, atinge absurdul. Singurele personaje care se detaseaza pe acest fundal sunt Felix si Otilia - tineri investiti cu atributurile inocentei si puritatii, ca intr-o. eterna reintoarcere la ipostaza adamica a omului vesnic.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Pe masura ce se deruleaza momentele actiunii, ies la iveala "mastile" antrenate in carnaval: Aglae Tulea, "baba absoluta fara cusur in rau" care improasca pe toata lumea cu noroi si nu este capabila sa iubeasca pe nimeni: pe Simion il interneaza in ospiciu si-l uita acolo, ca si cand ar fi murit; pe Costache il terorizeaza urmarind, de fapt, sa-i ia averea si, din aceasta pricina, la moartea lui nu se sfieste sa-i spuna Otiliei sa plece; propriilor copii le striveste personalitatea cu autoritatea ei.

Alaturi de Aglae, Simion (care evolueaza de la obsesia religioasa la alienare) si Titi (tanarul natang, apatic si cu mania leganatului) completeaza acest carnaval grotesc. Vocea care domina scena este Stanica Ratiu. intr-un anume sens, si avaritia lui Costache este tot o manie; desi bogat si antrenat in multiple afaceri, el refuza sa-i dea lui Felix sumele care i se cuvin si se pregateste sa-i faca Otiliei o casa din materialele ramase de la demolari. Chiar daca are uneori porniri generoase, materializarea lor este amanata din dorinta de a-si pastra banii.

Costache este umanizat de dragostea pe care i-o poarta Otiliei si de frica pe care i-o inspira Aglae.

Privit in esentialitatea lui, romanul are ca personaj central burghezia bucuresteana de la inceputul secolului nostru; balzacianismul lui, alaturi de imaginea unei lumi de paiate bazata pe o tipologie aproape mecanica, analiza critica a realitatii, amestecul de clasicism, romantism si baroc, prezenta unor motive specifice comediei clasice - fac din Enigma Otiliei o opera de referinta a literaturii romane.

Autorul isi imparte personajele in doua categorii distincte: a) Din prima, fac parte oamenii obisnuiti (Costache Giurgiuveanu, clanul Tulea, Stanica Ratiu) care se incadreaza partial in dimensiunea estetica a grotescului.

Din a doua categorie fac parte Felix si Otilia (care alcatuiesc un cuplu adamic, inconjurat de o lume ostila, decazuta din puritatea perechii edenice).

b) in mod deosebit, Felix il reprezinta pe omul cu aspiratii superioare; in proza calinesciana, din aceeasi tipologie mai fac parte Jim Marinescu (Cartea nuntii) si Ioanide (Bietul Ioanide), toti avandu-l ca prototip pe Sun (din drama Sun sau Calea neturburata).

Romanul sintetizeaza mai multe curente literare si formule narrative: clasicism, romantism, realism de tip balzacian, dimensiunea sublima ori sarcastica in realizarea unor personaje.